

गैरिकंवल s. गैरिकंवल.

गैरिकान्त (गैरिक + अन्त) m. N. einer Pflanze (s. जलमधूक) RIGAN. im ÇKDr.

गैरितित (von गिरितित) patron. des Trasadasju RV. 5, 33, 8. der Jaska KĀTH. in Ind. St. 3, 473.

गैरिय (von गिरि) n. Bergpech, Erdharz AK. 2, 9, 104. H. 1062.

गो m. f. Siddh. K. 251, a, 5 v. u. गोस्, गाम्, गँवा, गँवे, गोस्, गँवे; गँवा; गँवस्, गाम् und bisweilen auch गावस् (TBa. 3, 1, 2, 12. TAITT. UP. 1, 4, 2. MBh. 4, 1506. R. 2, 32, 38), गोभिस्, गोभ्यस्, गँवाम् und गौनाम् (dieses nur am Ende eines Pāda im Veda P. 7, 1, 57; गवाम् am Pāda-Ende RV. 4, 1, 19), गोपु P. 6, 1, 93. 7, 1, 90. Vop. 3, 68. 69. Verhalten des गो vor Vocalen im comp. P. 6, 1, 122. fgg. Vop. 2, 18. Am Ende eines comp. zu गु (vgl. 1. गु) geschwächt. 1) Rind, Stier, Kuh; pl. Rinder, Kühe, Rinderheerden (f. P. 1, 2, 73. Sch.) AK. 2, 9, 60. 66. 3, 4, 2, 26. 25, 167. TRIK. 3, 3, 59. H. 1257. 1263. an. 1, 6. MED. g. 1. Hār. 79. Up. 2, 66. Sch. गवां गोत्रम् RV. 2, 23, 18. साकं गावः सुवते पच्यते यवः 1, 133, 8. यदि नो गां कस्मिं यद्यश्च यदि पूरुषम् AV. 1, 16, 4. स्थिरौ गावौ भवताम् RV. 3, 53, 7. 5, 27, 1. अश्वीवाति प्रथमो गोषु गच्छति 1, 83, 1. 8, 60, 5. पुरुषो ऽजो ऽवि-को गौरश्च इति पञ्च पशवः ÇĀNKH. Ça. 9, 23, 4. ÇAT. Br. 2, 4, 2, 13. 3, 1, 2, 13. 4, 5, 5, 10. 14, 1, 1, 32. गाव उतपः RV. 1, 168, 2. VS. 21, 20. AV. 3, 11, 8. गावो धेनुवः RV. 1, 173, 1. 6, 43, 28. 10, 95, 6. VS. 21, 19. सर्वे ते गोषु जीविनः R. 1, 9, 61. गवां च यानं पृष्ठेन M. 4, 72. अन्वयेया महाराज द्विजा वर्णेषु चोत्तमाः । गावश्च MBh. 13, 2689. fgg. कलिश्चैव वर्षो भूत्वा गवाम् N. 7, 6. पङ्के गौरिव सीदति M. 4, 191. 8, 21. Hir. Pr. 23. गौरन्धा M. 3, 141. यथा गौर्गवि चाफला 2, 158. गोकिरणाय n. sg. Kühe und Gold MBh. 2, 1833. गोब्राह्मण n. sg. eine Kuh und ein Brahman 13, 3350. HARIV. 3157. fg. M. 3, 95. 11, 79. कृत्तिगोऽश्वाद्भ्रमक 3, 162. गवामयः (MBh. 3, 8176. 13, 5177. 7128) und गवामयनम् (MBh. 3, 8080) N. einer Festfeier; s. u. अयन und Z. d. d. m. G. IX, LXXII. गवां मेधः (vgl. गोमेध) MBh. 13, 5378. गवां व्रतम् N. eines Sāman Ind. St. 3, 213. गवां तीर्थम् Bhāg. P. 3, 1, 22; vgl. गोतीर्थ. Eine grosse Anzahl von Zusammensetzungen mit गो verlieren mit der Zeit ihre ursprüngliche enge, auf das Rind oder die Kuh bezügliche Bedeutung und nehmen eine allgemeine an; so z. B. गविष्, गविष, गविष्टि, गवेष्, गवेष्ण, गव्य्, गुप्, गोचर्, गोत्र, गोपा, गोपीय, गोपीय्य, गोपुग, गोष्ठ, षड्ग्व u. s. w. — 2) m. das Sternbild des Stiers VARĀH. BRH. S. 39 (38), 7. 40 (39), 3. BRU. 11, 4. 17, 2. 18, 1. L. ÇĀT. 13, 1. — 3) was vom Rinde oder von der Kuh kommt (s. NIR. 2, 5), namentlich: a) Milch, meist pl.: गोभिः श्रीणीत मत्सरम् RV. 9, 46, 4. 71, 5. गोभिर्क्तम् 4, 27, 5. गोर्न सेके 1, 181, 8. 33, 10. 151, 8. 153, 4. 2, 30, 7. — b) Fleisch: अग्नेर्वर्मा परि गोभिर्व्यपस्व RV. 10, 16, 7. — c) Haut, Rindsleder, daraus geschnittene Riemen u. s. w.: अग्नें डुकृत्तो अघ्यासते गविं RV. 10, 94, 9. गोभिः संनेद्धो अग्नि 6, 47, 26. 73, 11. 8, 48, 5. अस्मद्-क्वप्प्रुचानस्य यम्या आशुर्न रश्मिं तुव्योर्जसे गोः 4, 22, 8. त्वमप्यसं प्रति वर्तये गोर्दिवो अश्मोन्म् du schleudertest aus dem Riemen (funda) das eiserne Geschoss 1, 121, 9. — d) Sehne: वृत्ते वृत्ते निर्यता मीमपैद्वाः RV. 10, 27, 22. AV. 1, 2, 3. — 4) गो, abgekürzt für गोष्टोम (s. d.), heisst ein Opfertag im A b h i p l a v a : श्यातिर्गौरायुरिति त्रीण्यहनि गौरायुर्यो-तिरि त्रीणि AIR. Bu. 4, 15. ÇAT. Br. 13, 5, 4, 3. गोश्रापुषी 12, 1, 2, 2. KĪTJ.

Ça. 23, 1, 26. ĀÇV. Ça. 9, 1, 11, 1. LĪTJ. 4, 7, 1. MAÇ. 2, 9, 3, 1 in Verz. d. B. H. 72. गो = गोमेधयज्ञ BHĀNU. bei einem Sch. zu AK. ÇKDr. m. = क्रतुनेद Up., Sch. — 3) pl. die Heerde am Himmel, die Gestirne: ता वा वास्तून् यश्मिं गर्मथ्ये यत्र गावा भूरिर्भूता श्रयासः RV. 4, 134, 6. वि रश्मि-भिः समन्ते सूर्यो गाः mit ihren Strahlen hat die Sonne die Gestirne ver-schencht 7, 36, 1. — 6) Himmel NAIGH. 1, 4. AK. 3, 4, 2, 26. H. 87. H. an. masc. TRIK. MED. (lies: स्वर्ग st. सर्ग). m. f. Up., Sch. Diese Bed. wurde. wenn sie nur sonst nachzuweisen wäre, recht gut passen zur folgenden Stelle: इन्द्रः पृथिव्यै वर्षायान्गोस्तु मात्रा न विच्यते VS. 23, 48. — 7) die Sonne NIR. 2, 6, 14. masc. Up., Sch. BHĀNU. bei einem Sch. zu AK. ÇKDr. Vgl. गोपुत्र. — 8) m. der Mond Viçva im ÇKDr. — 9) pl. die Lichtstrahlen (die Rinderheerde des Himmels, um welche Indra mit Vṛtra kämpft) NAIGH. 1, 5. NIR. 2, 6, 14, 25. AK. 3, 4, 2, 26. H. 99. H. an. masc. TRIK. MED. m. = किरण, m. f. = रश्मि Up., Sch. गोभिर्भासयसे मक्षीम् MBh. 3, 182. त्वमेवैकस्तपसे ज्ञातवेदेनान्यस्तप्ता विच्यते गोषु देव 1, 8414. गवां सूर्यो गुरुः स्मृतः HARIV. 2943. तेजोमयीर्गोभिर्बोद्धेता ऽर्कः (दीप्तिमवाप) R. 1, 7, 18. 4, 40, 64. Bhāg. P. 2, 6, 21. गोमणैः 4, 16, 14. sg. der Strahl Sushumna NIR. 2, 6. — 10) Donnerkeil AK. H. an. NĪ. zu RV. 5, 30, 7. masc. TRIK. MED. m. f. Up., Sch. — 11) Weltgegend AK. H. an. fem. TRIK. MED. Up., Sch. — 12) die milchende Kuh der Fürsten, die Erde NAIGH. 1, 1. AK. H. 936. H. an. fem. TRIK. MED. Up., Sch. नाधर्मश्चार्तो लोके सद्यः फलति गौरिव M. 4, 172. खं संनिवेशयेत्वेषु चेष्टनस्पर्शने ऽनिलम् । पक्तिदधोः परं तेजः स्वेहे ऽयो गां च मूर्तिषु ॥ 12. 120. इवां सागरापाङ्गो गाम् MBh. 1, 2468. 3, 1281. 13828. तं जनाः कथय-त्तीह पावद्भवति गौरियम् 13, 3168. BHAG. 15, 13. R. 1, 41, 18. 44, 19. MĀKĪ. 173, 17. MEGH. 31. (राजा) डेदेह् गो स यज्ञाय शस्याय मधवा दि-वम् RAGH. 1, 26; vgl. पयोधरोभूतचतुःसमुद्रो जुगोप गोवृषधरामिवोर्वोम् 2, 3 und कस्माद्धार गोवृषं धरित्री बह्व्रजिणी । यो डेदेह् पृथुस्तत्र को वत्सो देह्कनं च किम् ॥ Bhāg. P. 4, 17, 3. — 1, 10, 3. 4, 17, 7. Vgl. auch धेनु. — 13) Wasser AK. H. an. m. f. Up., Sch. f. pl. TRIK. MED. m. u. (also गु) BHĀNU. im ÇKDr. गविष्ठो गो गतस्तदा Bhāg. P. 1, 10, 36. — 14) Pfeil AK. H. an. fem. TRIK. MED. m. f. Up., Sch. — 15) Auge AK. H. an. fem. TRIK. MED. m. f. Up., Sch. — 16) das Haar auf dem Kör- per, m. f. Up., Sch. m. n. (also गु) BHĀNU. Vgl. 2. गोदान. — 17) f. Mutter EKĀKSHARAK. im ÇKDr. Vgl. प्रजापतिर्दितिश्चैव गावो विश्वस्य मातरः VA- RĀH. BRH. S. 47, 68. — 18) m. eine best. Arzneipflanze (शृण्म) RIGAN. im ÇKDr. — 19) Rede, die Göttin der Rede (Sarasvatī) NAIGH. 1, 11. NIR. 6, 2. AK. H. 241. H. an. fem. TRIK. MED. Up., Sch. जन्मप्रभृति म-त्यां ते वेत्ति गो ब्रह्मवादिनीम् MBh. 1, 72. तस्यार्घ्यमासनं चैव गों चावेद्य 3, 16696. यो ऽसत्सेवी वृथाचरो च श्रोता मुहृदां सताम् । परान्वृणाति स्वान्द्विष्टि तं गोस्त्यजति भारत ॥ 5, 4149. तथैति गामुक्तवै RAGH. 2, 59. रघोरुदारामपि गो निशम्य 5, 12. Diese und die folgende Bed. hat man wohl in Folge der Herleitung von गो singen angenommen. — 20) Lob-sänger NAIGH. 3, 16. — 21) Gänger, Ross (von गम् oder गा gehen) SĀ. zu RV. 1, 121, 9. 4, 22, 8. — 22) Billion: यदा दशभिर्नितैर्यजते ऽथ गौर्भ-वति (अनित = 100,000 Millionen) PAÑKAV. Br. 17, 14. — 23) N. pr. a. m. eines Rshi: गौराङ्गिरसस्य साम LĪTJ. 6, 11, 3. Ind. St. 3, 215. (यारू-णाश्च तथा मन्वी) पुत्रपौत्रैः परिवृतो गोनाम्ना पुष्करेण च MBh. 2, 381. —